

немайновими відносинами.

Також, варто зауважити, що принципи цивільного права вирізняються з поміж принципів інших галузей права своїм диспозитивним характером, тобто вони направлені на те, щоб суб'єкти цивільних правовідносин самостійно обирали поведінку в тих чи інших цивільних відносинах, однак все це повинно відбуватися в межах чинного законодавства.

Завдяки основоположним засадам здійснення цивільно-правового регулювання можливо не лише досягти завдань, які покладаються на цивільне законодавство України, але й якісно забезпечити захист всіх учасників цивільних правовідносин.

Список використаних джерел:

1. Погребняк С. П. Основоположні принципи права (змістовна характеристика) : монографія. Харків : Право. 2008. 238 с.
2. Ромовська З. В. Українське цивільне право. Загальна частина : Академічний курс : підручник. К.: Атіка, 2005. 560 с.
3. Цивільний кодекс України : Закон України від 16 січня 2003 року № 435-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/435-15> (дата звернення: 02.10.2021)

ЛЕНКОВА Тетяна,

здобувач вищої освіти третього курсу
факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

РЕЗВОРОВИЧ Кристина,

кандидат юридичних наук, завідувач
кафедри цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

ПРОКУРОР ЯК СУБ'ЄКТ ЦИВІЛЬНО-ПРОЦЕСУАЛЬНИХ ПРАВОВІДНОСИН

Однією з найактуальніших тематик є правовідносини в сфері цивільного права та процесу. Так як майже кожного дня люди зтикаються з правовідносинами в цій сфері. Такими відносинами можуть бути такі як розлучення, тобто під час розлучення у подружжя виникає спір з приводу поділу спільного майна. Вони ідуть до суду, подають заяву, яка потім розглядається судом. Тобто з моменту подання заяви до суду виникають цивільні-процесуальні правовідносини, та вони стають учасниками цивільного процесу. Важливим є те, що учасники цивільного процесу є

важливими. Одним із важливих учасників є і прокурор.

На сьогоднішній день Україна переживає надзвичайно складний період встановлення власного державотворення, який відзначається не лише глибинними проблемами соціального та економічного розвитку, а й іншими проблемами. Такими і є проблеми в сфері цивільного процесу, та врегулювання цивільно-процесуальних правовідносин.

Суб'єктами цивільно-процесуальних відносин є всі ті учасники, які безпосередньо беруть участь в цивільних правовідносинах. Учасником такого процесу є прокурор.

Відповідно до Конституції України (ст.ст. 121–123) прокуратура – це самостійний інститут влади, що не належить до жодної з її гілок. Завданнями прокуратури, є захист приватних та публічних інтересів громадянина або держави від імені держави [1]. В Законі України «Про прокуратуру» закріплено основні повноваження прокуратури в цілому, і зокрема прокурора [2]. З аналізу вищезазначених джерел можна сказати наступне: що прокурор є самостійним незалежним учасником процесу, і здійснює нагляд за додержанням законів під час провадження в справі.

Але потрібно розмежовувати прокурора як учасника цивільно-процесуальних правовідносин і кримінально процесуальних правовідносин. Прокурор як суб'єкт в цивільно-процесуальних правовідносинах - це самостійний суб'єкт цивільних процесуальних правовідносин, який виконує функцію представництва в суді з метою захисту прав, свобод і інтересів інших осіб.

Прокурор як суб'єкт в кримінальних процесуальних правовідносинах – під час кримінального провадження здійснює нагляд за дотриманням законів, під час провадження досудового розслідування у формі процесуального керівництва.

В Цивільно-процесуальному Кодексі України указані суб'єкти, які мають право здійснювати захист прав і свобод осіб. Таким суб'єктом в цивільно-процесуальних правовідносинах є прокурор.

Згідно Закону України «Про прокуратуру» повноваження прокурора :

- Підтримання державного обвинувачення в суді;
- Представництво інтересів громадян або держави в суді [2].

На мою думку перший пункт більше стосується кримінального процесу, так як коли особа вчиняє кримінальне правопорушення їй обирається запобіжний захід, висувається підозра, згідно якої підписується обвинувальний акт, і прокурор вирішує підтримувати державне обвинувачення чи відхилити.

Згідно другого пункту прокурор здійснює представництво в суді інтересів громадянина (громадянина України, іноземця або особи без громадянства) у випадках, якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені чи оспорювані права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену

дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист [3].

Також в межах своїх повноважень, визначених законом, звертається до суду з позовною заявою (заявою), бере участь у розгляді справ за його позовами, а також може вступити за своєю ініціативою у справу, провадження у якій відкрито за позовом інших осіб, на будь-якій стадії її розгляду, подає апеляційну, касаційну скаргу, заяву про перегляд судового рішення Верховним Судом України, про перегляд судового рішення за нововиявленими обставинами.

Отже, беручи до уваги вище викладене, можна сказати наступне, що прокурор – є самостійним незалежним суб'єктом цивільно-процесуальних правовідносин, який здійснює представництво в суді з приводу розгляду справ про осіб які малолітніми або неповнолітніми, недієздатними чи обмежено дієздатними. Чіткі повноваження вказані в Законі України «Про прокуратуру». Також можна зробити висновок, що прокурор є важливим суб'єктом в будь-яких правовідносинах.

Список використаних джерел:

1. Конституція України : Закон України від 28 червня 1996 року № 254к/96. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text> (Дата звернення: 15.10.2021)
2. Про прокуратуру: Закон України від 14.10.2014 року № 1697-VII // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 2-3. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> (Дата звернення: 15.10.2021)
3. Волкова Н.В. Щодо участі прокурора у цивільному процесі (окремі аспекти). *Правова держава*. № 21. 2016. ст.115-120
4. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 року № 1618-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 40-41, 42. Ст. 492. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (Дата звернення: 15.10.2021)